

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 15 Febr. 1878, kl. 6 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om rättighet för afträdare af prestboställe att, derest tillträdare ej vill lösa foder, som är afträdares tillhörighet, deröfver fritt förfoga.

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Lag-Utskottets handläggning öfverlemnad motion, N:o 139, har Herr *J. P. Nilsson* förmålt, att, enär i Linköpings och troligen äfven i andra, om ej alla rikets stift prestman eller sterbhus efter affiden prestman, som skall afträda prestboställe, hade rätt att under det år, som föreginge den 1 Maj, då afträdet skall ske, verkställa höstutsäde samt derefter afberga grödan och behålla den deraf fallande säden, men det vore boställsinnehafvare förbjudet att annorstädes än å bostället förbruka allt det derå fallna foder, afträdares således, om tillträdares nekade att till honom gifva någon ersättning för det foder, som vid tillträdet kunde vara besparadt, äfvensom för den halm, som fölle af förenämnda gröda, vore urständssatt att tillgodogöra sig dessa sina tillhörigheter samt nödgades antingen lemna dem för intet åt tillträdares eller ock låta dem ruttna bort, hvarföre och då detta förhållande syntes motionären vara hvarken med rättvisa eller billighet förenligt, han föreslagit, "det Riksdagen ville för sin del besluta, att afträdare af prestboställe skall hembjuda tillträdare att till markegångspris lösa det foder, som å bostället fallit och är afträdares tillhörighet, samt att, om tillträdare nekar att detta sålunda lösa, afträdare då må ega att sagda foder till hvem som helst föryttra och från bostället låta afföra".

Byggningabalken, kap. 27, § 10, stadgar, att bonde ej må före fardag få eller foder af bole föra, vid tio dalers bot, samt att, om han, då fardag inne är, hafver foder öfver, och vill det sälja, han skall hembjuda det jordegaren, eller honom, som efterkommer. Af detta stadgande — hvilket måste anses beträffande prestebol i allmänhet gällande — följer, att, om jordegaren eller tillträdaren ej vill fodret lösa, afträdaren har rätt att öfver detsamma fritt föfoga. Beträffande de häremot stridande bestämmelser, hvilka på grund af särskilda stadgar eller gammal häfd i vissa delar af landet tillämpas, så torde, om dessa behöfva delvis ändras eller helt och hållet upphävas, sådant icke lämpligen böra ske utan i sammanhang med en mera omfattande revision af rättsförhållandena mellan af- och tillträdare af prestebol; hvarföre och då frågan angående en, om än i vissa delar efter särskilda förhållanden lämpad, likväl, såvidt sådant sig göra låter, för hela riket gällande ecklesiastisk boställsordning, med anledning af Riksdagens underdåniga skrivelser den 28 Januari 1863 och den 10 Maj 1876, är beroende på Kongl. Maj:ts pröfning, samt, enligt hvad Justitieombudsmannen i sin vid sistlidne riksdag afgifna embetsberättelse upplyst, Kongl. Maj:t den 30 December 1876 åt särskild person uppdragit att bereda detta ärende till föredragning, Utskottet, helst en dylik boställsordning sålunda torde vara att snart förvänta, anser sig böra värdsamt hemställa,

att Herr J. P. Nilssons ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. Gegerfelt.
